

Oświęcim, dnia 23 lutego 2021 r.

Znak sprawy:
OR-o.0003.8.2021.IV

Pan
Waldemar Łoziński
Jakub Przewoźnik

Radni
Rady Miasta Oświęcim

Odpowiadając na interpelację złożoną w okresie międzysesyjnym w dniu 10 lutego 2021 r. w sprawie konieczności zwrotu przez Miasto Oświęcim ok. 11 mln złotych podatku od nieruchomości, informuję:

- w sprawie wadliwie skonstruowanego przepisu regulującego zwolnienie od podatku od nieruchomości infrastruktury kolejowej i skutków finansowych dla Miasta Oświęcim jakie powoduje tenże przepis, wystosowałem pismo nie tylko do Ministerstwa Infrastruktury, ale także do Ministerstwa Finansów, Związku Miast Polskich oraz Posłów na Sejm RP. Z wszystkich instytucji otrzymałem pisemne odpowiedzi, bądź informacje o podjętych działaniach zmierzających do zmiany zapisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, za wyjątkiem Pana Posła Bochenka, od którego do dnia dzisiejszego nie otrzymałem żadnej odpowiedzi. Pismo skierowane do Ministerstwa Infrastruktury wraz z otrzymaną odpowiedzią przekazuję w załączeniu odpowiedzi na interpelację.
- Według stanu danych na dzień udzielenia odpowiedzi: na 2021 rok 8 podmiotów gospodarczych złożyło deklaracje podatkowe, w których uwzględniło zwolnienie dotyczące infrastruktury kolejowej. Ze złożonych deklaracji wynika, że ww. podmioty zadeklarowały do zapłaty podatek od nieruchomości w łącznej kwocie 16.614.978 zł. Biorąc pod uwagę zadeklarowane powierzchnie i wartości budowli podlegające zwolnieniu (po przeliczeniu według obowiązujących stawek) roczna kwota zwolnień związanych z infrastrukturą kolejową wykazana przez te podmioty wyniosłaby 3.453.406 zł.
- W latach 2016-2020 podmioty, o których mowa powyżej, złożyły łącznie 70 korekt deklaracji, w których zgodnie z obowiązującymi przepisami uwzględniały/korygowały należną w danym roku kwotę do zapłaty oraz wykazywały zmiany w powierzchniach i wartościach posiadanych nieruchomości. Korekty dotyczyły zarówno powierzchni zwolnionych jak i powierzchni podlegających opodatkowaniu.
Przekazanie bardziej szczegółowych informacji, w szczególności rozbicie na konkretne podmioty, kwoty czy lata mogłoby sugerować o które firmy chodzi, a że dane wynikają ze składanych deklaracji podatkowych, stanowiłoby to naruszenie tajemnicy skarbowej.
- Sumaryczna wysokość podatku od nieruchomości, która nie wpłynie na konto Miasta Oświęcim w 2021 r. w związku z zastosowaniem zwolnień kolejowych, lub też będzie musiała zostać rozliczona jako nadpłata, to na dzień dzisiejszy kwota ok. 11 mln złotych. Na okoliczność tę, od końca ubiegłego roku zwracam uwagę, informując jednocześnie, iż konieczne będzie dokonanie zmian w budżecie miasta Oświęcim na rok bieżący, aby tę brakującą kwotę uwzględnić.

- Odnosnie opinii prawnych będących w posiadaniu Urzędu Miasta Oświęcim od roku 2016, uwzględniających przepisy związane z infrastrukturą kolejową, informuję, że dla organu podatkowego, którym w zakresie podatków i opłat lokalnych jest Wójt, Burmistrz, Prezydent wiążące są zapisy ustaw, rozporządzeń oraz aktualne orzecznictwo sądowe, a nie opinie prawne, komentarze do ustaw czy inne wyjaśnienia ekspertów. Nie mniej jednak, biorąc pod uwagę łączną wysokość uszczerbku dla budżetu miasta w związku z wykazaniem zwolnień kolejowych także przez podmioty nie związane z kolejnictwem, w roku ubiegłym zleciłem sporządzanie opinii prawnej, która potwierdziła, iż zwolnienie dla takich podmiotów jest także zasadne. Z uwagi na fakt, iż opinia zawiera szczegółowe informacje dot. działalności konkretnych podmiotów nie mogę przekazać jej kopii, bowiem stanowiłoby to naruszenie tajemnicy skarbowej.
- W przypadku wykazu decyzji organu podatkowego w stosunku do podmiotów, które uwzględniły przepisy związane z infrastrukturą kolejową, informuję, że w zakresie podatku od nieruchomości i podatku rolnego: osoby fizyczne co roku otrzymują decyzję o wysokości zobowiązania podatkowego na dany rok, osoby prawne natomiast, mają obowiązek składania deklaracji i dokonywania tzw. „samoobliczenia” podatku oraz prawo do korygowania składanych deklaracji. Co więcej, ustawa daje możliwość korygowania złożonych deklaracji przez okres 5 lat, co powoduje powstawanie zaległości lub nadpłat za lata ubiegłe. Zobowiązania w podatku od nieruchomości osób prawnych wynikają więc ze złożonych przez podatników deklaracji. Podatnik w deklaracji określa wysokość podatku i sam decyduje o tym z jakiego będzie korzystał zwolnienia, czy, kiedy i w jakim zakresie będzie wnioskował o udzielenie przysługującej mu ulgi.
Zasady powyższe wyjaśniałem Panu Waldemarowi Łozińskiemu w ostatniej odpowiedzi z dnia 23 grudnia 2020 r. na podobną interpelację. Żeby to jeszcze czytelniej przedstawić można zastosować analogię do podatku dochodowego od osób fizycznych, gdzie organ podatkowy jakim jest Urząd Skarbowy nie ma prawa decydować czy, kiedy i w jakim zakresie podatnik, w tym przypadku osoba fizyczna, będzie korzystał z danej ulgi czy zwolnienia podatkowego. O tym decyduje podatnik i podobna zasada obowiązuje w przypadku podatku od nieruchomości, gdzie to osoba prawna czyli firma lub inna organizacja posiadająca osobowość prawną decyduje czy, kiedy i z jakiej ulgi czy zwolnienia będzie korzystała. Należy podkreślić, że podatnik ponosi odpowiedzialność karno-skarbową za prawidłowość złożonych deklaracji.

PREZYDENT MIASTA

Janusz Chwierut

Otrzymują:

1. Adresat
2. Wydział FP
3. Wydział OR

MINISTER INFRASTRUKTURY

Warszawa, dnia 21 stycznia 2021 r.

Znak sprawy: DTK-3.0212.8.2020

Pan
Janusz Chwierut
Prezydent
Miasta Oświęcimia

Szanowny Panie Prezydencie,

w odpowiedzi na pismo z dnia 8 grudnia 2020 r. znak FP.3110.38.2020.I w sprawie podjęcia pilnej nowelizacji ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych przez zmianę treści art. 7 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy i ograniczenie tym samym możliwości wyłączenia spod opodatkowania podatkiem od nieruchomości gruntów rozumianych jako całe działki ewidencyjne, na których znajdują się elementy infrastruktury kolejowej, przekazuję poniższe stanowisko.

Powyższy problem w ocenie Ministerstwa Infrastruktury wynika z niekorzystnej dla organów podatkowych interpretacji podatkowej przepisów art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, która pojawiła w orzecznictwie sądów administracyjnych. Powyższe spowodowało również wystąpienia przez przedstawicieli organizacji samorządowych do Ministerstwa Infrastruktury w sprawie analizy przepisów art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, w toku której ujawniono pewną niekonsekwencję w brzmieniu ww. przepisu i brak spójności z ustawą z dnia 28 marca 2020 r. o transporcie kolejowym w zakresie definiowania infrastruktury "udostępnianej". Warto nadmienić, że interpretacja sądownoadministracyjna pojęcia infrastruktury kolejowej udostępnianej przewoźnikom kolejowym pomija „udostępnianie” infrastruktury kolejowej określone w ustawie z dnia 28 marca 2020 r. o transporcie kolejowym, pomimo, iż w polskim systemie prawnym jedynie ww. ustawa reguluje kwestie dotyczące infrastruktury kolejowej, zarządzania ją i jej udostępniania. Dodatkowo należy zauważyć, że Ministerstwo Infrastruktury dokonało również analizy historycznej w zakresie obowiązywania zwolnienia z opodatkowania podatkiem od nieruchomości gruntów zajętych pod infrastrukturę kolejową. Z powyższej analizy wynika, że zwolnienia dotyczące infrastruktury kolejowej były od początku obowiązywania ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, również przed zmianą ustawy o transporcie kolejowym z 2016 roku. Wcześniej zwolnieniu podlegały „budowle wchodzące w skład infrastruktury kolejowej w rozumieniu przepisów o transporcie kolejowym oraz zajęte pod nie grunty”. Do 1 stycznia 2007 r. zwolnione były „budowle kolejowe stanowiące całość techniczno-użytkową wraz z instalacjami i urządzeniami, służące do ruchu pojazdów kolejowych, organizacji i sterowania tym ruchem, umożliwiające dokonywanie przewozów osób lub rzeczy - wykorzystywane wyłącznie na potrzeby publicznego transportu kolejowego, a także zajęte pod nie grunty”. Natomiast od 30 stycznia 1991 r. do 1 stycznia 2003 r. ze zwolnienia korzystały „budowle wykorzystywane wyłącznie na potrzeby publicznego transportu kolejowego i zajęte pod nie grunty”. Zwolnione są cały czas te same (w wymiarze legalnym) „grunty kolejowe”, ale z uwagi na wdrożenie dyrektywy 2012/34/UE zmieniła się nomenklatura. Będące wynikiem analizy Ministerstwa Infrastruktury propozycje zmian prawnych były omawiane w ramach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. W dniu 23 października 2020 r. zgodnie z uzgodnieniami Zespołu do Spraw Infrastruktury, Rozwoju Lokalnego, Polityki Regionalnej oraz Środowiska KWRiST, Ministerstwo Infrastruktury przekazało tego samego dnia propozycje zmian ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych na adres poczty elektronicznej KWRiST. Propozycje wypracowane przez Ministerstwo Infrastruktury mają charakter stanowiska „roboczego” i zostały

przygotowane przy udziale strony samorządowej oraz przedstawicieli Ministerstwa Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w odpowiedzi na zgłoszenia jednostek samorządu terytorialnego dotyczące problemu nadużywania zwolnienia z opodatkowania podatkiem od nieruchomości gruntów, na których znajduje się infrastruktura kolejowa, w przypadku infrastruktury wykorzystywanej do celów własnych przedsiębiorców zajmujących się działalnością gospodarczą inną niż działalność *stricto* kolejowa. Rozwiązania zaproponowane przez Ministerstwo Infrastruktury jako zmiany w ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, w ocenie Ministerstwa Infrastruktury rozwiązują problem sygnalizowany przez stronę samorządową i zapobiegają unikaniu opodatkowania przez przedsiębiorców nie działających na rynku kolejowym.

Jednocześnie przedstawiciele strony samorządowej w KWRiST zaproponowali negatywne zaopiniowanie propozycji MI i dopracowanie zmian w ramach senackiej inicjatywy ustawodawczej zgłoszonej w dniu 28 października 2020 r. przez Senatora RP Zygmunta Frankiewicza i grupę senatorów którzy przedłożyli projekt ustawy o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych (druk senacki nr 247). Pierwsze czytanie projektu odbyło się w dniu 24 listopada 2020 r. na posiedzeniu wspólnym Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, Komisji Infrastruktury oraz Komisji Ustawodawczej. Następnie Senat RP dnia 27 listopada 2020 r. podjął uchwałę w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Przekazanie uchwały do Sejmu nastąpiło 28 listopada 2020 r. Powyższy projekt ustawy został skierowany do konsultacji w dniu 3 grudnia 2020 r. do PG, NBP, KRBR, KRDP, FZZ, NSZZ"S", OPZZ, Lewiatan, BCC, ZRP, PRP, ZPP, KIG, RMIŚP, RDS i SN. Ministerstwo Infrastruktury oczekuje na rozstrzygnięcie losów senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Propozycje senackiego projektu ustawy zostały krytycznie ocenione przez Ministerstwo Infrastruktury, ponieważ nie rozwiązują problemu wskazywanego przez samorządy, nie doprecyzowują przepisów art. 7 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych odnosząc się do nomenklatury zgodnej z ustawą z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, w szczególności w kontekście wątpliwości w orzecznictwie dotyczących „udostępniania”, a tym samym nie wydaje się aby realizowały zapewnienie uszczelnienia systemu podatkowego i mogą nadal powodować możliwość korzystania ze zwolnienia z opodatkowania podatkiem od nieruchomości, z którego będą korzystały podmioty nieuprawnione, ponieważ nie prowadzą działalności kolejowej. W opinii Ministra Infrastruktury projekt senacki wymaga dopracowania pod względem merytorycznym i legislacyjnym. Ministerstwo Infrastruktury oczekuje na kontynuację prac parlamentarnych nad senackim projektem ustawy o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Opinię do senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych przedstawił również Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej, w piśmie z 18 listopada 2020 r. znak: PS2.8401.11.2020, w którym pozytywnie zaopiniował kierunek zmian zaproponowanych przez Senat RP.

Ministerstwo Infrastruktury podczas posiedzenia plenarnego Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego w dniu 25 listopada 2020 r. wyraziło gotowość do dalszych prac nad zmianami ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, z uwzględnieniem propozycji wypracowanych w Ministerstwie Infrastruktury.

Z poważaniem

Z upoważnienia Ministra Infrastruktury

Dokument podpisany elektronicznie przez:

Andrzej Bittel

Sekretarz Stanu